

CUMHURİYET'İN İLK SABAHİ

ŞERMİN YAŞAR & İLBER ORTAYLI

Resimleyen: Gökçe Akgül

CUMHURİYET'İN İLK SABAHİ

Ş E R M İ N Y A Ş A R & İ L B E R O R T A Y L I

KRONİK KİTAP: 399

Çocuk Kitaplığı: 8

YAYIN YÖNETMENİ

Olcay Mağden

EDİTÖR

Olcay Mağden

RESİMLEYEN

Gökçe Akgül

KAPAK TASARIM

Eray Ergün, Gökçe Akgül,
Aynur Sarıbüyük

MİZANPAJ

Eray Ergün, Aynur Sarıbüyük

1. Baskı, Mayıs 2023, İstanbul

ISBN

978-625-6989-49-8

KRONİK KİTAP

Şakayıklı Sk. No:8, Levent

İstanbul - 34330 - Türkiye

Telefon: (0212) 243 13 23

Faks: (0212) 243 13 28

kronik@kronikkitap.com

*Kültür Bakanlığı Yayıncılık
Sertifika No: 49639*

www.kronikkitap.com

[f](#) [t](#) [@](#) kronikcocuk_

BASKI VE CİLT

Optimum Basım

Tevfikbey Mah. Dr. Ali Demir Cad. No: 51/1

34295 K. Çekmece / İstanbul

Telefon: (0212) 463 71 25

Matbaa Sertifika No: 41707

YAYIN HAKLARI

Bu kitabın Türkiye'deki tüm yayın hakları
Kronik Yayıncılık A.Ş.'ye aittir. Tanıtım amacıyla
yapılacak kısa alıntılar dışında, hiçbir şekilde
kopya edilemez, çoğaltılamaz, yayımlanamaz.

CUMHURİYET'İN İLK SABAHI

ŞERMİN YAŞAR & İLBER ORTAYLI

GİRİŞ

1919'daydık.

Ülkemiz yıllardır düşmanla mücadele ediyordu. Türk vatanının büyük bir kısmı düşman tarafından ele geçirilmişti. Ordumuz, askerimiz, insanımız yorğun düşmüştü. Açlık, yoksulluk, çaresizlik içindeki halk ne yapacağını bilmiyordu. Erkeklerin çoğu askere alınmıştı. Giden askerlerin çoğu geri gelemiyor, çocuklar babasız büyüyordu. Bizim kayıplarımız en başta aydınlarımız olmuştu. Bildiğiniz bütün bu yüksekokulların, Tıbbiye'nin, Mühendis Mektebi'nin sınıfları boşalmıştı. Gençlerin çoğu şehit düşmüştü. Anadolu'da en iyi zanaatkârlar, tarlaları süren çiftçiler, eli ayağı tutanlar ölmüş, geriye kalanlar ise savaştaydı. Birçok cephede savaşmaya devam ediyorduk. İşgalciler ülkemizin dört bir yanında kol geziyor, göz korkutuyordu.

Tüm bunlara rağmen; insanımız zafere ulaşmaktan başka hiçbir çaremizin olmadığını çok iyi biliyordu. Vatan sevgisi, öfke, inanç, birlik beraberlik gücü, sıkışmış bir barut topu gibi gün geçtikçe büyüyor ve ülkenin tamamını sarıyordu.

Evet, 1919'da Türkiye yenikti, bitkindi ama işgalcilerin hesaba katmadıkları şeydi: toplumun yüksek ve hızla örgütlenme niteliği...

Mustafa Kemal ve arkadaşları işte bu inancı sabırla, kararlılıkla, büyük bir yüreklilikle ateşlediler.

Bundan sonrasında tüm ülke kurtuluş için savaşacak, kurtuluş için yaşayacak, kurtuluş için nefes alacaktı...

İlber ORTAYLI

ONLAR CEPHEDE
SAVAŐIYORLAR,
BİZ BURADA

ANKARA, 1919

- 1 -

Dünyaya gözlerimi bir savaşın ortasında açtım. Savaşın ortasının tam olarak neresi olduğunu bilmiyordum ama annem hep “Savaşın ortasında doğurdum ben seni,” derdi. Ben de sanırdım ki annem de babamla savaşa gitmiş, cephede sağımızdan solumuzdan kurşunlar geçerken beni doğuruvermiş. Sonra babama “Oğlun doğdu İsmail Çavuş!” demişler. Babam sevinçten öyle bir çığlık atmış ki karşı tarafın askerleri korkup kaçmışlar. Sonra babam beni sevmiş, öpmüş. “Hadi siz eve dönün artık, benim biraz daha işim var,” deyip, annemle beni memlekete göndermiş.

Annem “Ben seni savaşın ortasında doğurdum,” dedikçe, ben böyle hayal ederdim. Öyle olmadığını sonradan öğrendim.

Ben doğduğumda babam cephede savaşıyor-
muş. Savaşa giderken anneme, geri geleceğine dair
söz vermiş. Bence savaşta en çok çalışan, cephede
en hızlı koşan, en korkusuz asker benim babamdı.
Annem öyle anlatıyor. O hiç cepheye gitmemiş ama
yine de oradaymış gibi anlatıyor. Ne zaman ocağımız
fazla yansa annem hemen üstüne kül atıyor. “Asker-